

CZAK w Sosnowcu. Foto: Krzysztof Tęcza

Edmund Rakowski

***19 lipca 1929 +9 września 2016**

Edmund Rakowski (Mundek) urodził się we Włocławku. Tam też chodził do szkoły, i tam wstąpił do harcerstwa. W roku 1938 został objęty szkoleniem wojennym, a po wybuchu II wojny światowej działał w Harcerskim Pogotowiu Wojennym im. Romualda Traugutta.

Po wyzwoleniu Włocławka z innymi harcerzami współorganizował akcję uruchomienia szkół. W 1945 roku podjął naukę w Oficerskiej Szkole Marynarki Wojennej, następnie uczęszczał do Gimnazjum Ziemi Kujawskiej by w końcu rozpocząć kurs przygotowawczy na studia.

Za działalność w Szarych Szeregach spotkał się z represjami ze strony władzy, a za nielegalne przekroczenie granicy w roku 1949 został aresztowany. Najpierw przebywał w więzieniu poznańskim, później przeniesiono go do Zaręby.

Po odbyciu kary powrócił do Włocławka gdzie podjął pracę. Pierwszy kontakt ze Świeradowem, miejscem ostatniego zamieszkania, Mundek miał w czerwcu 1956 roku. Niestety miasto nie przypadło mu do gustu więc wyjechał do Sosnowki gdzie przez rok pracował w pensjonacie „Śnieżka” jako pracownik kulturalno-oświatowy. Kolejny rok szkolił ratowników WOPR i prowadził szkołę Ratowników Ligi Przyjaciół Żołnierza we Włocławku.

W roku 1958 przyjechał do Szklarskiej Poręby, później przeniósł się do Czerniawy Zdroju. 6 września 1959 roku wspólnie z Józefem Słowińskim, Henrykiem Czyżem, Tadeuszem Blessem i Janem Kolanko założyli Oddział PTTK „Ziemi Lwóweckiej” z siedzibą w Świeradowie Zdroju. Po dziesięciu latach siedzibę Oddziału przeniesiono do Lwówka Śląskiego. Niestety obecnie Oddział nie istnieje. Edmund Rakowski ostatnie lata był członkiem Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze.

W latach 1963-1964 Mundek uczył się we Wrocławiu w Zakładzie Szkolenia Ekonomicznego na dwuletnim Zaocznym Studium Ekonomii i Organizacji Turystyki. Napisał pracę dyplomową „Uzdrowiska jako miejscowości turystyczne”. Po dwuletnim pobycie na wybrzeżu, gdzie pracował jako instruktor do spraw turystyki w domu Wojska Polskiego, powrócił w 1970 roku do Świeradowa Zdroju. Od tej pory jego dalsze życie związane było z tą właśnie miejscowością.

W latach 1974-1985 był działaczem GOPR na terenie Świeradowa. 25 maja 2007 roku podczas uroczystości nadania Gimnazjum nr 1 im. Ratowników Górskich w Świeradowie Zdroju przekazał tablicę GOPR, która wisiała na pierwszej siedzibie GOPR w Świeradowie.

Jeśli chodzi o życie osobiste to Edmund Rakowski czterokrotnie stawał na ślubnym kobiercu. W 1951 roku ożenił się z Zofią co zaowocowało przyjściem na świat syna Ryszarda, w 1956 ożenił się z Barbarą, a w 1972 z Haliną, z którą ma córkę Magdę. Ostatni raz Edmund poślubił Ewę. Tym razem ślub odbył się w święto przewodników organizowane 10 sierpnia na Śnieżce, w kaplicy św. Wawrzyńca.

CZAK w Sosnowcu. Foto: Krzysztof Tęcza

Edmund Rakowski był uczestnikiem niezliczonych ilości rajdów, zlotów, seminariów, spływów itp. Ale przede wszystkim był kolekcjonerem. Tyle, że nie takim zwykłym, przeciętnym. Jego zbiory były ogromne. Gdy kilka lat temu byłem u niego w domu nie mogłem uwierzyć, że jeden człowiek może zgromadzić tak pokazany zbiór. Do tego tak cenny. Jego mieszkanie było dosłownie „zawalone” pudłami ze znaczkami, tablicami tematycznymi poświęconymi ważnym wydarzeniom dla kraju jak i różnych organizacji. Przede wszystkim turystycznych, harcerskich, ale nie tylko. Oprócz tego Edmund posiadał olbrzymią bibliotekę krajoznawczą. Ponieważ zbiory nie mieściły się w jego mieszkaniu przechowywał je w pomieszczeniu na parterze budynku. Było ono zawalone po sam sufit. Pamiętam gdy po raz ostatni przed śmiercią Mundka odwiedziłem go to ten nosząc już przyczepiony do paska zbiornik na mocz tylko przesunął lekko książki leżące na wersalce by zrobić odrobinę miejsca gdzie mógłbym usiąść. Nasza rozmowa dotyczyła oczywiście krajoznawstwa i jego zbiorów. Martwił się on co stanie się z jego kolekcją gdy on odejdzie. Niestety jest to odwieczny dylemat kolekcjonerów.

Edmund Rakowski przez wiele lat prowadził w Świeradowie Biuro Usług Turystyczno-Krajoznawczych Góry Izerskie. Udzielał się także w Kole Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Mirsku. Był człowiekiem tryskającym humorem, chętnym do uczestniczenia w spotkaniach, przede wszystkim zadziwiający wszystkich przywozonymi różnego rodzaju kolekcjami krajoznawczymi. Często ludzie orientujący się w tego typu kolekcjach nie mogli wyjść z podziwu jakie rarytasy przywoził Mundek. Pamiętam jak Edmund podczas swoich bytności na CZAK-ach swoim zachowaniem szokował ale i zachwycał wszystkich. Opowiadał anegdoty, tryskał humorem, śpiewał ciekawe piosenki. Jednym słowem był duszą towarzystwa. I, mimo swojego wieku, wciąż starał się sprostać kłopotom jakie spotykał podczas swoich podróży.

CZAK w Sosnowcu. Foto: Krzysztof Tęcza

Edmund Rakowski był przewodnikiem sudeckim, harcerzem, posiadał liczne uprawnienia kadry PTTK. Mało jednak kto wie, że tuż przed śmiercią został mu przyznany tytuł Zasłużonego Instruktorza Krajoznawstwa. Mało kto też wie, że właśnie taki tytuł był dla niego niezwykle cenny. Starał się on bowiem od wielu lat o przyznanie mu tego zaszczytnego tytułu. Aby nie było wątpliwości: Edmund zasługiwał na takie uznanie jak mało kto. Dlatego też bez żadnych oporów wystąpiłem o przyznanie mu tego tytułu. Niestety nie było mi dane zdążyć przed śmiercią wręczyć legitymacji Edmundowi i znajduje się ona wciąż u mnie w pracowni krajoznawczej. Boli mnie to trochę ale myślę, że Edmund, po naszej ostatniej rozmowie, spodziewał się tego.

Mundek to jeden z nielicznych przykładów działacza społecznego pracującego dla krajoznawstwa, który wyrósł ponad przeciętną. Dzięki niemu polskie krajoznawstwo zyskało a on sam był człowiekiem niezwykle lubianym, zwłaszcza przez młodzież i dzieci. Dzięki takim właśnie ludziom krajoznawstwo, zarówno w wymiarze ogólnopolskim, jak i regionalnym wciąż się rozwija, wciąż jest postrzegane jako coś ważnego, często jako sposób na życie, ale także jako metoda przekazywania ważnych informacji dotyczących naszej historii młodym pokoleniom.

Krzysztof Tęcza

Niniejszy tekst opracowałem na podstawie pracy konkursowej „Z Włocławka do Świeradowa Zdroju – Edmund Rakowski człowiek mojej miejscowości zasłużony dla regionu i kraju” autorstwa uczennicy Kamili Fierkowicz napisanej na konkurs „Poznajemy Ojcowiznę 2013” oraz własnych wspomnień i materiałów.